

høj Grad Arbejdsgiverne er de stærkeste i hele dette Forhold, thi der var ikke gaaet lang Tid, inden denne Maksimumslæretid af 5 Aar ogsaa blev Minimumslæretid, selv paa Omraader, hvor det er paa Trods af al sund Fornuft at holde det unge Menneske i saa mange Aar kontraktligt bundet til en lavere Løn end den ellers gældende. Derfor er det et Fremskridt, at det foreliggende Lovforslag peger imod en Tilbagevenden til den Læretid af 3—4 Aar, som man kendte forud for Loven af 1889. I § 3 gives der en vis Elasticitet i hele dette Forhold, og jeg tror, det er en gavnlige Bestemmelse, der findes i § 3, at de eksisterende Hovedorganisationer skal være medvirkende ved Afgørelsen af dette Forhold. Det har i mange Henseender vist sig heldigt, at man i Anliggender af den Art giver de to Hovedorganisationer, Arbejdsgivernes og Arbejdernes, Adgang til at forhandle med. De har hver især en betydelig Evne til at repræsentere de Interesser, de skal gaa i Skranken for, men de har tillige paa mange Omraader vist Evne til at forhandle sig frem til et godt Resultat, naar man giver dem Indflydelse under lige Vilkaar. Jeg tror derfor, det er en god Tanke, der har fundet Udtryk i § 3, at de skal medvirke ved Fastsættelse af Læretiden i de enkelte Fag, og i det store og hele tror jeg, man kan slaa fast som givet, at en Læretid af 3—4 Aar vil være det bedste i de allerfleste Tilfælde.

I sidste Stykke af § 2 findes en Bestemmelse, som er i høj Grad paakrævet, en Bestemmelse, som tager Sigte paa de Tilfælde, hvor en Læremester i uforholdsmæssig høj Grad lægger an paa at befolke sit Værksted med Lærlinge. Her gives der Adgang til at kontrolere dette Forhold og nægte vedkommende Adgang til at tage flere Lærlinge i sit Brød.

Med Hensyn til et vigtigt Punkt i Lærlingeforholdet, Spørgsmaalet om den Løn, der skal ydes Lærlingene, bestemmes det i Lovforslaget, at hvor Lærlingen har særskilt Akkord, skal der ydes ham fuld Pris for dette Akkordarbejde. Det er en retfærdig og god Bestemmelse, men Akkordarbejde vil sikkert for Lærlingene være Undtagelsen. Arbejde for Tidløn vil være Regelen, og det maa erkendes, at det er et vanskeligt Omraade at lovgive paa, fordi det, man der maatte enes om paa et Tidspunkt, og som kunde være passende paa dette Tidspunkt, jo forældes og navnlig i vore Dage forældes hurtigt. Den

stadige Udvikling, der er i Lønforholdene, gør det vanskeligt i en Lærlingelov at bestemme noget om dette, og jeg tror derfor, det er en heldig Løsning, der i Forslaget er fundet ved, at man giver Lærlingekommissionerne Adgang til at skønne over, blandt andet om den i Kontrakten fastsatte Løn kan være passende. Derved vil man give Mulighed for, at der ogsaa paa dette Omraade kan foregaa en Udvikling, saa at ikke Lønforholdet for Lærlingenes Vedkommende skal stagnere et halvt Hundrede Aar i Træk, men kan udvikle sig sideordnet med den Udvikling, der i øvrigt foregaa.

Jeg beklager, at den ærede Ordfører for Venstre var misfornøjet med den Bestemmelse, som sikrer Foreningsretten. Man kan naturligvis stille Foreningsretten i et ejendommeligt Lys ved at nævne Lærlingene paa 14 Aar. Jeg erkender, at det Organisationsarbejde, som Mennesker i den Alder kan præstere, vel ikke er det allerbedste, og at Foreningsretten ikke er det, som Mennesker i 14 Aars Alderen først og fremmest har Brug for, men naar man omtaler dette Forhold her, maa man erindre, at det ikke blot gælder Lærlingen ved Læretidens Begyndelse, ved hans 14de Aar, men ogsaa ved Læretidens Slutning, og der er jo mange, der indtræder i Lærlingeforholdet paa et senere Tidspunkt end ved 14 Aars Alderen. Man maa være paa det rene med, at en Lærlingelov til enhver Tid kan komme til at dreje sig om Mennesker paa 17, 18, 19, 20 Aar, og at man positivt tilsikrer saadanne unge Arbejdere Foreningsret, synes jeg ikke, der er noget at sige til. Det er dog sikkert en naturlig Ting og har ogsaa vist sig at være en nødvendig Ting, fordi Læremestrene i mange Tilfælde opfatter det nuværende Forhold, da Loven intet siger derom, som om Foreningsretten ikke eksisterer, og det vil i det hele taget sikkert være paakrævet og gavnligt i Loven udtrykkelig at nævne, at der sikres disse unge Mennesker Foreningsret.

Med Hensyn til Arbejdstiden bringer Lovforslaget jo et betydeligt Fremskridt fra det nugældende. Jeg skal ikke komme ind paa at nævne Timetal eller Klokkeslæt eller noget af alt sligt, som jeg i øvrigt gaar ud fra, ærede Medlemmer af Tinget har gjort sig bekendt med, og som kun vilde lægge Beslag paa Tiden. Det er ligeledes et Fremskridt, at der sikres Adgang til den fornødne tekniske Undervisning. Jeg vil dog erindre om, at med